

Прашања и одговори

1	Дали можат да се добијат евалуациските извештаи од првиот повик?	На барање на апликантот истите ќе бидат дадени/пратени на увид.
2	Дали може да се аплицира како физичко лице?	Не, нема да може - апликантот мора да биде правно лице од наведените три категории (јавни ентитети, граѓански организации и мали и микро фирми.)
3	Дали може некој да обајсни зошто не е дозволена нова градба?	Во периодот на подготовката на Проектот за локална и регионална конкурентност, тимот на експерти и работната група за подготовка на проектот се сложија дека постојат доволно градби од областа на туризмот и дека приоритет е подобрување на постојната инфраструктура и градби. Од таа причина ПЛРК не финансира нови градби.
4	Дали ќе може тимот на ЕСП да објасни што значи - резервна листа?	Листа на предлог потпроекти кои го поминале минималниот прагза квалификација за грант, но истите може да бидат финансирани доколку некој од проектите предложени за финансирање не го искористи своето право на грант по било која основа
5	Што значи кофинансирање - поточно и дали начинот на финансирањето е ист како на ИПАРД?	Начинот на кофинансирање е различен за сите типови на подгрант и детално е објаснет за секој тип во Прирачникот за грантови достапен на www.lcsp.mk .
6	Ве молам повеќе околу кофинансирањето, и дали платите на вработените можат да влезат?	Во случај на организации од туристичкиот сектор и давателите на услуги за обуки/образование за подобрена испорака на услугите во туризмот кофинансирањето е единствено преку паричен надомест. Во случај на јавна установа како апликант, платите на ангажираните вработени на установата на самиот проект можат да влезат во кофинансирање.
7	Кога носител на апликација е асоцијација, а партнер е микро - како е регулирано финансирањето?	Носител на апликацијата е секогаш апликантот кој според видот на грант има можност за повисок износ на средства. Во овој случај тоа е микро-мало претпријатие кое може да аплицира за сума од 100.000 евра и кофинансирање од мин. 50.000 евра кофинансирање, а асоцијацијата аплицира за износ од 50.000 евра со мин. учество од 5.000 евра. Носителот на апликацијата отвара потсметка за проектот и го уплаќа предвидениот износ. На истата сметка и партнерот го уплаќа своето парично учество.
8	Што се подразбира под лесна инфраструктура?	Примери Мапирање и надградување на патеките за пешачење и возење велосипед; Рехабилитација на општинската и комуналната инфраструктура поврзана со туризмот; Патокази и информации за посетителите; Подобрување на јавните простори и објектите од културното наследство; Изградба или

This Trust Fund is funded by the European Union

EU Local and Regional Competitiveness Project

This Trust Fund is administered by the World Bank

		рехабилитација на киосците и канцелариите за туристички информации; Реставрација на локациите со културно и природно наследство, како и на традиционални и историски значајни објекти (објекти со историска вредност и/или традиционална архитектура); Подобрување на пристапните патишта до локациите и туристичките атракции, опремата за транспорт, пејзажното уредување и јавното паркирање;
9	Дали може да се учествува на повик повеќе од еднаш, и како партнер и како единствен апликант?	Може да учествувате неограничено број пати, но само еднаш може да бидете финансирани.
10	Доколку проектот содржи повеќе активности, како реновирање, адаптација, ќе се смета како еден проект или?	Тие се дефинираат како еден проект но со посебни буџетски линии - активности, т.е под-активности.
11	Како ќе оди финансирањето за Јавни установи од отварањето на под- сметката во СЕП ?	ЈУ отвара наменска сметка за грантот преку СЕП. На оваа сметка ЈУ во рок од 20 работни дена ги уплаќа средствата кои се пријавени како парично учество во проектот во апликацијата (доколку постои такво учество). Од оваа сметка, по претходно одобрение од ЕСП, се плаќаат сите трошоци што се предвидени дека ќе ги плаќа ЈУ. Спецификацијата на деталните трошоци по буџетски линии и уделот во финансирањето се прави со цел да се дефинираат трошоците од каде треба да се финансираат истите. Откако тие ќе бидат дефинирани, ќе се направи план на набавки по кој понатаму ќе се постапува.
12	Во моментот на апликацијата, дали ќе се вадат дозволи, после одлуката на техничкиот комитет, и дали кај непрофитабилните здруженија, бидат одобрени и остварат профит, дали тие средства тоа ќе треба да ги ре-инвестираат во нешто и дали назначениот проектен менаџер /координатор ќе работи без финансиска надокнада?	Околу обезбедувањето на дозволи - ќе се бараат тогаш кога ќе се донесе одлука дека сте наградени, нема потреба да се бараат во фазата на Изразување на интерес, а доколку веќе ги имате може и да се приложат. Нацрт од таа тех. документација е пожелна за техничкиот комитет во оценувањето и во сериозноста на апликантот во целост.
13	Дали за учеството во делот на непарични средства, дали ќе барате назначување на одговорно лице?	Доколку бидете одобрени за финансирање, непаричното кофинансирањето ќе биде утврдено од страна на овластен проценител.
14	Дали средните претпријатија се исклучени од можноста за аплицирање?	Да, единствено микро и мали претпријатија се подобни за апликација за грант.
15	Дали документацијата за реновирање адаптирање може да се искористи, како градежни дозволи, животна средина, и дали ќе се поддржуваат	Ако е внатрешна активност нема да треба одобрение за градба. Доколку располагате со готова техничка документација, пожелно е да ја доставите во прилог на документацијата на целосен предлог потпроект, за прецизирање на

This Trust Fund is funded by the European Union

EU Local and Regional Competitiveness Project

This Trust Fund is administered by the World Bank

	активности само за туризам?	предложените активности.
16	Ако објектот е под хипотека од банка, со отворени кредити за враќање, дали влијае на кофинансирањето?	Во втората фаза ќе треба да доставите финансиски извештаи од работењето , и треба да бидете во можност да кофинансирате со потребните средства, а тековните кредитни линии се на ваша одговорност. Нема да може да бидете финансирани доколку сте на лисата на должници на УЈП.
17	Кои документи се поднесуваат во првата фаза до 30 Април?	Целосна пополнет Образец за изразување на интерес (апликација за фаза 1), како прилог 1 е прашалникот за животна средина, прилог 2 , е извод од централен регистар не постар од 6 месеци, и прилог 3 - доколку настапувате во партнерство, потпишана изјава за намери помеѓу сите партнери кои настапуваат.
18	Дали може општина да аплицира со склоп од различни активности, кои се од различна природа и да се аплицира како еден проект ? И дали може проширување на ресторанска дејност - рибник?	Максималната вредност за која може општина аплицира е 1 милион евра. Условот е дека 60 % од прикажаните активности мора да се однесуваат на градежни работи. Активностите сепак, не треба да бидат изолирани. Треба да претставуваат целина, и ако се работи за доградба, или санација на пат, тој треба да поврзува туристичка дестинција / или атракција. Во однос на прашањето за рибникот средствата од под- грантот треба да ги користите за активности, надградба - доградба , а од средствата од кофинансирањето за другите активности. Градежни активности во водотеци нема да бидат поддржани од страна на ПЛРК.
19	Во однос на велосипедска патека која ќе се протега Струга и Охрид и Дебарца, сакам појаснување, како овие три општини ќе бидат заеднички опфатени во овој проект. Друго прашање, дали има измени во правилата во можноста за аплицирање, и неможноста да аплицираат физичките лица за под-грантови ?	Во првиот повик, апликанти кои беа финансирани се 4 општини. Ист проект може да се поднесе и во вториот повик, но, подобрен и надграден. Апликант кој веќе е финансиран ентитет исто така може да поднесе апликација и во вториот повик. Условите за аплицирање се сеуште исти, физичките лица не можат да аплицираат за подгрантови.
20	Дали може да се финансираат возила и платформи на копно и вода, и дали кофинансирањето е бруто или нето ? Дали кај кофинансирањето во делот на непарични средства ќе се сметаат платите на вработените ?	Возила на копно може, но за возила на вода, ќе биде потешко (потребен е доказ за правилно одржување, складирање и полнење на гориво во пловниот објект, место за поправка или редовен преглед итн.), а во однос на платформи на вода, таа активност нема да биде дозволена. Кофинансирањето е предвидено да биде на основа на побаран износ од наша страна, максимум побаран износ е 100 илјади евра. Ако се бара истиот износ , учествуваат со 50 илјади, вкупен износ на проектот е 150 илјади. Микро и малите претпријатија учествуваат исклучиво парично и платите на вработените нема да се прифатат во износот на кофинансирање.

This Trust Fund is funded by the European Union

EU Local and Regional Competitiveness Project

This Trust Fund is administered by the World Bank

21	Со оглед на фактот дека не е дозволена нова градба, што сè се подразбира под општинска инфраструктура, и дали ќе има предност предлог - проект кој се однесува на повеќе дестинации?	Во втората фаза ќе добиете поен повеќе доколку таргетирате повеќе општини, и ќе има разлика дали ќе се таргетираат специфичните или неспецифичните јазови. Нова градба нема да биде финансирана од овој проект. Во прирачникот за грантови е опишана дефиницијата за нова градба и примери на дозволени инфраструктурни активности. Подобрување на постоечка инфраструктура, како и ткн. линиска инфраструктура - и се однесува на поврзување на населено место со туристичка атракција / локација може да биде финансирано. Изведба на комунална инфраструктура (водовод, канализација) нема да биде финансирана.
22	Што треба да се направи во случај кога се планира надградба на објект, но не постои детален урбанистички план?	Основен услов е објектот да биде легален, за што се поднесува доказ за сопственост. Доколку објектот се наоѓа во опфат за кој што не е изготвена планска документација, општината на чија територија се наоѓа објектот, треба да издаде документ / известување со кое се потврдува дека КП на која што се наоѓа односниот објект, е во опфат за кој се уште не е изготвена планска документација.
23	Што ако земјиштето е во процес на легализација во исто време ?	Треба да се достави документ до ЕСП дека постапката за легализација е во тек. Доколку предлог подпроектот биде финансиран, целокупната документација со сите неопходни согласности, дозволи и одобренија, мора да биде обезбедена до денот на потпишување на договор за подгрант.
24	Во однос на учеството од 10 % кое ќе биде парично дали може да биде и непарично ?	Учеството на граѓанските асоцијации е 10 % , а кофинансирањето е исклучиво парично.
25	Дали може невладинa организација да биде партнер со јавно претпријатие или општина ? И кога се очекуваат да почнат со реализација проектите кои ќе бидат финансирани ?	Да, може со тоа што носителот треба да биде јавното претпријатие или општината. Почетокот на активностите ќе треба да го очекувате по септември оваа година.
26	Кога би можело да се потпише договор за да бидат префрлени средствата- за инфраструктурен проект, и условно прашање на истото што ако се закасни со градежните активности, заради временските ограничувања.	Со оглед на тоа дека овој е проект е на средина од своето четири годишно управување, а активната реализација на вашите под- проекти би почнала некаде во текот на месец септември, октомври, истите треба да се завршат на крајот на декември 2019. Обезбедувањето на сите дозволи за градба, дозвола од Министерство за животна средина, како и сите други треба да се обезбедат до потпишување на договори кои ќе бидат по септември 2018.
27	Во апликација на мало или микро претпријатие за постоечки објект, дали ќе може фазно да се реализираат градежни работи?	Да може, но градежни активности кои ќе претставуваат функционална целина, односно кои ќе дадат резултат согласно очекувани резултати и сите индикатори наведени како цели на Проектот за локална и регионална конкурентност.
28	Дали може да се финансира, спа центар или	Да, може, се додека градежните активности се планирани на постоечки објект.

This Trust Fund is funded by the European Union

EU Local and Regional Competitiveness Project

This Trust Fund is administered by the World Bank

	постоечки објект кој не е во функција па со негова реставрација или обновување во еден дел, да стане функционален ?	Овој проект не поддржува нова градба.
29	Дали тоа значи дека таквите инфраструктурни зафати - од помал обем, можат да бидат аплицирани, од страна на навладина организација.	Таквата организација нема мандат да реализира градежни активности, општините имаат можност за реализација, заради тоа им е доделено општините тоа да го изведуваат.
30	Дали треба архитектонски проект кога се работи за внатрешно уредување и ентериер објект - планинарски дом?	За реализација на градежно -занаетчиски активности е потребен проектна документација, според која ќе избира изведувач и по која ќе се следи реализирањето на проектни активности. Но нема потреба од одобрение за градба.
31	Дали треба да се прикаже доказ за сопственост на објектот?	Да мора да се приложи. Во сите случаи доказ на сопственост е неопходна.
32	За изградба на планинарска патека, со станици за одмор, урбана опрема - како клупи и друго, дали за тоа поставување треба да се бара согласност од општината?	Оваа проблематика ја регулира Закон за планински патеки и Правилникот за начинот на сигнализација и маркација, формата и содржината на сигнализација и маркација на планинските патеки. За уредувањето, означувањето и одржувањето на планинските патеки, како и за нивното безбедно користење, покрај одредбите од овој закон, се применуваат и прописите од областа на патниот сообраќај, шумите, пасиштата, планирање и уредување на просторот, изградба на објекти и заштита на животната средина и природата.
33	Дали прашалникот за животна средина треба да биде потпишан од овластено стручно лице од страна на МЖСПП?	Одговор: прашалникот треба да биде потпишан од овластено лице назначено од страна на апликантот истото не мора да биде стручно и овластено лице од МЖСПП.
34	Дали мислењето од животна средина треба да се достави во првата фаза?	Не.
35	Дали може да аплицираат компании регистрирани во јануари 2018 ?	Не, сите апликанти мора да имаат навршено 1 година до 16 март, 2018.
36	Дали може овие субјекти да бидат партнери?	Може да биде партнер, но нема да биде примател/корисник на финансиски средства.
37	Што подразбирате под профитабилни центри за едукација?	Профитабилни и непрофитабилни центри за едукација може да аплицираат доколку се регистрирани како едукативни центри (центри за обука).
38	Одземање на земјиште – обештетување кое неможе да се претпостави, дали ЕСП ќе го изврши	Не е дозволено откуп на државно земјиште од државна институција.

This Trust Fund is funded by the European Union

EU Local and Regional Competitiveness Project

This Trust Fund is administered by the World Bank

	обештетувањето во случај на потреба?	
39	Кога ќе ги добиеме одговорите дали проектите се одобрени ?	Индикативно септември 2018, со почеток на активности од октомври 2018.
40	Со проектот имаме аплицирано кај друг апликант, дали може да се прифати?	Двојно финансирање не е дозволено со проектот.
41	Дали е дозволена реконструкција и зголемување на сместувачките капацитети, и колку детален треба да биде ЕОИ ?	Да е дозволена. Во ЕОИ потребно е само во опис да се објасне типот на градежните активности со индикативни вредности. Предложениот буџет не треба да се разликува повеќе од 25% со буџетот кој ќе биде прецизно разработен во фазата на целосен предлог потпроект
42	Дали асоцијација треба да пополнува формулар за животна средина без оглед на тоа што нема допирни точки на потпроектот со ЖС?	Да.
43	Колку пати може еден апликант да се јави како носител или партнер?	Еден апликант може да се јави со повеќе апликации но мора да биде свесен дека може да биде финансиран само еднаш.
44	Ако имаме проект кој чини 200.000 евра вие не финансирате до таа висина дали треба да го поделиме на два дела па вие да покриете дел од сумата или да собереме?	Ако проектот не претставува целина потешко ќе може да одговори на целите кои ги бараме во развојните планови. Ако дилемата е по однос на техничката документација нема дилема дали треба да поднесете целина препорачувам да имате проектни активности кои би претставувале целина или да имате документација која би можела јасно да се расчлени.
45	Каква би била комбинацијата доколку има партнери од различни категории пр. Општина, фирма, невладина организација?	Ако аплицираат јавна институција, фирма и асоцијација водечки апликант е секогаш јавната институција, ако аплицираат фирма и асоцијација водечки апликант треба да биде фирмата, принципот е лидер секогаш да биде онаа институција која може да побарува повисок грант.
46	На страна 9 последната реченица вика дека не треба да биде ИИ подолго од 5 страници, страна 10 објаснувањето да биде до 300 зборови, страна 11 до 300 зборови, страна 12 до 500 зборови, страна 13 до 500 зборови и страна 14 нема ограничување. Колку зборови треба да содржи последната категорија?	Вкупно делот на Изразување на Интерес не треба да надмине 5 страници, но не мора строго да се држите до бројот на зборови.
47	Разлика меѓу урбана опрема и инфраструктура?	Прирачникот за грантови има дефиниција според кои градежни активности се дозволени а кои не се. Нова градба се дефинира како нова структура или објект што зафаќа претходно неразвиено земјиште.
48	Адресата на апликантот е во една дестинација а	Нема ограничување.

This Trust Fund is funded by the European Union

EU Local and Regional Competitiveness Project

This Trust Fund is administered by the World Bank

	активностите кои се предидуваат се во друга дестинација дали е тоа дозволено?	
49	Дали е дозволено вршење градежни активности во објект кој се наоѓа на езеро?	Градежни активности во катастарски парцели со намена на земјиште: Речно корито, водотек, плажа, природно езеро и останати води не се дозволени.
50	Дали е дозволено купување опрема за спортски активности на вода?	Да, набавка на реквизити и спортска опрема за активности во вода е дозволено.
51	Филмска индустрија – првата фаза на проектот е финансирана од страна на министерството за култура и таа е завршена, останува да се заврши втората фаза, дали може да се конкурира само со втората фаза и дали треба да се аплицира со продукција или со асоцијација?	Може да аплицирате како микро или мало претпријатие или како асоцијација во зависност од категоријата на која припаѓате и како сте регистрирани, во рамките на дефинираните дестинации. Потребно е да ги прикажете придобивките со што ќе покриете некој од недостатоците наведени во развојните планови. Еден од условите е да нема преклопување на активностите, доколку активност е финансирана од друг донатор неможе да барате средства за истите активности.
52	За кофинансирањето кај претпријатијата дали треба да биде парично или може ин кајнд кофинансирање ?	Во оваа категорија можно е само парично кофинансирање во висина до 50% од бараната сума доколку барате 60.000 сумата на кофинансирање треба да биде во висина од 30.000, ако барате 100.000 кофинансирањето треба да биде 50.000. Средствата треба да бидат обезбедени на посебна наменска сметка отворена специјално за оваа прилика пред почетокот на проектот односно по потпишувањето на договорот за грантирање на предлог потпроектот.
53	Во случај на партнерство помеѓу НВО и општина имаме разлика во роковите на поднесување дали рокот се продложува за невладините?	Доколку НВО и општината поднесат заеднички проект, во тој случај имаме една апликација во која носител ќе биде општината и во тој случај важат роковите за јавни институции.
54	Дали општината мора да ја спроведува активност самата или може да ангажира надворешни консултанти?	Најпрвин треба да се дефинираат активностите по вид и обем. Во зависност од обемот и видот на активностите може да се ангажира надворешно лице – консултант истото може да биде наведено во апликацијата со име и презиме и работни обврски за коишто ќе биде ангажирано. (во прилог да се достави негово CV)
55	Градежни работи и опрема најмалку 60 % што е опрема дали камп приколките спаѓаат во опрема и дали спаѓаат во 60% ?	Да, вредноста на камп приколките може да влезе во 60%.
56	Дали фирмата може да ги уплати на рати и дали може да се употребат за плати ?	Уплатата е еднократна и неможе на рати, за плати неможе да се употребат.
57	Дали и партнерските организации треба бидат постари од година дена?	Да, и партнерските организации треба да бидат постари од една година.

This Trust Fund is funded by the European Union

EU Local and Regional Competitiveness Project

This Trust Fund is administered by the World Bank

58	Дали апликантот мора да биде регистриран за вршење на туристичка дејност?	Не мора да е регистриран за вршење на туристичка дејност, но има дел каде што се оценува релевантноста на апликантот за што се добива соодветен број на поени.
59	Дали при одобрувањето на проектот може да се одобри делумно или само во целост?	Проектот се одобрува или се одбива во целост, не може да биде парцијално одобрен, може да се водат буџетски преговори пред потпишувањето на договорот но тие се однесуваат на целиот проект.
60	Која документација треба да се приложи, со фактот дека веќе имам добиено согласност за градба од општина Берово, и дали треба дополнителни документи во однос на барањата за животна средина, и дали може појаснување околу ко-финансирањето?	На побаран износ од 100 000 евра, треба да вложите 50 000, што значи вклучно инвестицијата ќе биде во износ од 150 000 евра. Во однос на доградбата + надградбата таа е дозволена, сите активности што се планирано од страна на општината која ви го издала одобрението ќе бидат финансирани. Во однос на документ за животна средина, и според под-проектот, ќе треба да се обратите и до Министерство за животна средина и проесторно планирање како и од скринингот на образецот за изразување на интерес.
61	Дали ќе може да аплицираме како здружение, или како компанија - која го работи нашето одморалиште за активноста која сакаме да ја спроведеме, дали сопственикот на имотот треба да биде апликантот или тоа може да биде и компанијата? Кој е рокот за имплементација на активностите? Дали може да се склучи партнерство со ентитет кој легално не е врзан со тој објект / или дестинација, партнер за поддршка за нови услуги во туризмот?	Во однос на првото прашање кој ќе биде корисник на средствата, тој ќе се јави како апликант. Во вашиот случај ќе треба да поднесете договор за право на употреба на имот - извидничкиот камп со фирмата која го води. Индикативен датум за започнување е месец Септември 2018, краен рок за имплементација на сите активности е ноември 2019. Во однос на прашањето за партнерството, природата и видот на партнерство ќе треба сами да ја дефинирате. Во секој случај, треба да ја покажете потребата и важноста од едно вакво партнерство за успешно имплементирање на проектот.
62	Прашање во однос на термални вода во Малешевскиот крај, дали тоа ќе може да се финансира?	За истражувачка дејност треба пред се да се види Рамката за животна средина на ПЛРК, заради строго поставените правила кон кои мора да се придржува (тековно користење на термални води, да, но истражување за нови наоѓалишта на термални води не би била во склад со целите на ПЛРК. Тешко е дека може да се поддржи истражување - како активност во рамки на ПЛРК.
63	Дали се дозволени изградба на настрешници и летниковци во функција на туризмот? Дали е дозволена изградба на резерват за диви животни во функција на туризмот, заштитна зона со мрежи итн? Дали градежната активност се однесува само на постоечкиот објект?	Да, летниковци би било дозволено. Во однос на резерватот на животни, би било доста комплицирано, потребно е исполнување на националните барања за резервати на диви животни како и сите барања на Светска Банка, во однос на хуман, правилни и фер третман за животни, како и за заштита на див свет. Во однос на градежна активност, да дозволени се исклучиво на постоечки објекти, погледајте и ја дефиницијата за доградба и нова градба во прирачникот за грантови

This Trust Fund is funded by the European Union

EU Local and Regional Competitiveness Project

This Trust Fund is administered by the World Bank

64	Ако некој од сопствениците на овие приватни шуми, сака нешто да направи, што се треба да направи, со оглед на фактот дека имате строги услови во овој домен?	Физички лица не се квалификувани за под-грант од грантовата шема, исто така здруженија нема да можат да градат на приватни земјиште доколку меѓусебно не ги имаат регулирано релациите за користење на земјиштето.
65	Доколку зграда во општината е културно заштитен објект, но е во приватно сопствеништво на три лица, дали може да се аплицира за реконструкција или санација на објектот, и како да се регулираат односите?	Барателот на грант мора да има согласност од сопствениците на објектот, за да може да планира било какви активности на истиот. Потоа треба да се утврди кој ќе стопанисува со објектот. Реконструкција или санација на објектот се градежни активности кои можат да бидат финансирани, со претходно обезбедување на сите потребни одобренија и согласности, според законската регулатива.
66	Дали на постоен објект е дозволено проширување, доколку НВО има партнер од лок. самоуправа, и кој рок за поднесување ќе се применува?	Дозволено е проширување, согласно законската регулатива. Рокот ќе се смета согласно категоријата во која припаѓа барателот на грант.
67	Дали финансирањето од ваша страна се врши еднократно или прогресивно?	Финансирањето оди во неколку транши.
68	Дали после изградбата на одреден објект, ПЛРК финансира и оддржливост на истиот?	Сите трошоци за понатамошната оддржливост на проектот се на товар на апликантот, како што е утврдено во Прирачникот за грантови.
69	Дали трошокот за надзор ќе биде признаен?	Доколку активностата предвидува надзор, може да си побарате средства за тоа, и да си испланирате во буџетот.
70	Како се планираат буџетот на своите средства и со која динамика се користи?	Доколку сте избрани за финансирање, ќе се анализира вашиот буџет, па ќе се потпишува договор.
71	Дали може да се аплицира со веќе отпочнат проект?	Може, но под услов да не е двојно финансиран - од друг донатор.
72	Дали процесот на водењето на проектот е според правилата на Светска Банка?	Правилата се опишани во прирачникот за грантови, а доколку сте избрани за финансирање ви следува обука, каде во детали ќе бидат разложена постапката за набавките.
73	Дали може да се аплицира ако објектот е под концесија или под рента?	Може, ако си приложите соодветна документација со договор дека тоа е регуларно, и дека се обврзувате дека вие го користите на минимум одреден период.
74	Во однос на кофинансирањето, дали тој дел може да биде во вид на непарични средства или може да се направи комбинација од парични и непарични?	Непаричната контрибуција важи само за јавниот сектор и инфраструктурни инвестиции, општини, итн, а за другите две категории финансирањето е исклучиво парични средства.
75	Во случај на партнерство - НВО, а другиот партнер е Јавна установа, дали ова партнерство ќе се смета за профитабилно или непрофитабилно?	Тоа зависи со каква дејност е регистриран апликантот, во овој случај станува збор за непрофитабилни ентитети. А во вакво партнерство, носител на проектот треба да биде јавната установа.

This Trust Fund is funded by the European Union

EU Local and Regional Competitiveness Project

This Trust Fund is administered by the World Bank

76	Дали овој под- грант би можело да искористи на веќе отпочнат објект, со доградба, летниковци, или други содржини, езерца, птици итн. Дали може да се прави СПА центар кој би бил со склоп на хотел?	Да, дозволено е се што спаѓа под партерно уредување и изградба на времени објекти, освен нова градба. Да може СПА центар, доколку води кон подобрување на квалитетот на постоечките услуги.
77	Прашање во однос на кофинансирање- доколку се партнери НВО, и образовна институција како ќе биде регулирано?	Кофинансирањето е регулирано согласно регистрациската дејност. Ако ентитетите се непрофитабилни, кофинансирањето е 10%, доколку некој од ентитетите е профитабилен ентитет, истиот треба да кофинансира минимум 50% од износ на побаран подгрант.
78	Дали постоечки земјен пат може да биде реконструиран, кој води до локален пат?	Да, доколку води кон туристичка атракција или локација и ќе треба да доставите документација за реконструкција на пат.
79	Ако се прават патеки низ шумски предел, и се поставуваат патокази, а станува збор за приватно земјиште што во тој случај, дали треба изјави од сопствениците?	Во законот за планинарски патеки има јасно наведено што е потребно, не е сретнато дека за нив е потребна експроприација, но согласност мора да се обезбеди од приватните лица.
80	Ако се асфалтира, веќе постоечки пат дали може да се финансира?	Да, доколку активност е усогласена со законот за градба и законот за патишта, каде што јасно е дефинирано што е изградба на нов пат и што е реконструкција на пат.
81	Ако општина се јавува како партнер, ама во два проекти дали тоа ќе биде некаков проблем?	Не, но проектот што ќе добие повеќе поени ќе биде награден, може да се финансира само еден проект по апликант.
82	Дали како институција може да се настапува со еден проект, или може со повеќе различни проекти?	Во зависност од тоа дали активностите прават една целина, тогаш тој може да се спакува во еден проект, но сепак само еден проект може да биде финансиран
83	Дали се потребни дозволи за градба, за доградба на мотел? Проектот е веќе направен, ние сакаме само доградба. Опремата може да биде дел и уредување ќе биде прифатено?	Секако ќе требаат дозволи, согласно прирачникот, ќе треба да обезбедите градежна дозвола од општината од која припаѓате. Дозволено е финансирање и на опрема и уредување на просторот.
84	Објект кој е изграден како карабина, дали може да се аплицира за инвестирање?	Да. Тоа ќе се смета уредување со или без доградба на проект кој е веќе постоечки.
85	Изградба на базен, во склоп на партерно уредување дали ќе може да се финансира?	Изградбата на базенот потпаѓа под закон за води, и бара стопанска дозвола за испуштање на води и тоа нема да биде дозволено. Тоа може да си го финансирате сами.
86	Дали вие вршите скрининг на рамката за животна средина, или ние да контактираме со надлежните институции?	Може да бидат и двата случаја, но ако е потребно во вашиот случај дополнителен документ од Мин за ЖС, тоа ќе треба да го обезбедите во рамките на рокот за поднесување на целосниот под-проект / Фаза 2

This Trust Fund is funded by the European Union

EU Local and Regional Competitiveness Project

This Trust Fund is administered by the World Bank

87	Во однос на патна инфраструктура, за пат кој не води кон хотел, или сместување, дали таква патна инфраструктура може да се земе како градење на капацитети во тој дел, заради тоа што сметаме дека таа дестинација има туристички потенцијал ?	Во однос на проектните идеи, сите предлози мора да се држат до утврдените 6 недостатоци, и ако ги адресирате е еден од нив, тогаш ќе биде во ред.
88	Субјектот е сопственик на две правни лица кои се наоѓаат во две дестинации дали може да достави две апликации или може да достави само една заедничка апликација во која би биле опфатени двете локации?	Доколку се работи за два различни правни субјекти можни се неколку комбинации: - Да настапат како партнери со една заедничка апликација – во овој случај доколку апликантите се наоѓаат во две различни дестинации може да се адресираат и неспецифичните и специфичните недостатоци. - Да настапат посебно во две различни апликации – во овој случај може да се адресираат неспецифичните недостатоци кои се однесуваат на дестинацијата во која се наоѓа секој поединечен апликант.
89	Дали е пречка ако двата правни субјекти имаат ист сопственик?	Нема пречки за аплицирање доколку се тоа различни правни субјекти.
90	Во случај кога апликантот не е сопственик на земјиштето туку само корисник, сопственик е Р. Македонија со договор за користење, дали би имало проблем при аплицирањето?	Нема проблем, корисникот треба да достави доказ за правото на користење (договор меѓу корисникот и сопственикот).
91	Дали едукативен центар (профитен или непрофитен) може да се пријави како партнер во апликацијата и обуките кои се предвидени во самиот проект да бидат негова непарична контрибуција?	Едукативен центар (профитен или непрофитен) може да се пријави како партнер во апликацијата, но учеството мора да биде парично.
92	Во кој момент треба да се обезбедат средствата за парична контрибуција на почеток или на крај на проектот?	На почеток, 20 дена по потпишување на договорот треба да се отвори под сметка и да се внесат паричните средства кои се предвидени во апликацијата. Прво се трошат средствата од контрибуцијата, а после се бара повлекување на средства од ПЛРК.
93	Дали доколку НВО обезбеди донација во парични средства дали донаторот би бил ослободен од некакви давачки кои ги има кон државата?	Ослободувања од ДДВ има по основ на издадена фактура од страна на добавувач кон корисникот на грант од ПЛРК. Фактурата се генерира преку УЈП (која се издава без ДДВ). Донациите од трети лица не се предмет на ослободување од ДДВ.
94	Општинска комунална инфраструктура – кој тип на инфраструктура се поддржува?	Проектот поддржува реконструкција, доградба и надградба на општинска патна инфраструктура и крајпатна сигнализација.
95	Ако се аплицира како НВО и партнер е ДСУ кое	За овој вид на погрантови предвидено е исклучиво парична контрибуција.

This Trust Fund is funded by the European Union

EU Local and Regional Competitiveness Project

This Trust Fund is administered by the World Bank

	не може да обезбеди парично кофинансирање, дали ДСУ може да обезбеди непарично учество?	
96	Кога се прави исплатата на средствата?	Исплата на средства од ПЛРК се прави согласно прирачникот за грантови. Кај секој тип на апликант, исплатата на средства и начинот на исплата е различен. Генерално за сите апликанти исплатата на средства се врши со доставување на извештај и барање за плаќање.
97	Дали платите на вработените во јавни институции може да бидат признаени како трошок и во кој процент?	Платите на вработените во ЈИ може да се прикажат како непарично учество, а процентот се утврдува според времето што секој од ангажираните ќе го потрошат за реализирање на проектните активности.
98	Дали само водечкиот партнер ги зема сите средства, како се префрлуваат парите?	Парите се префрлаат на посебна сметка која се отвара за потребите на проектот. Сите средства се префрлаат на таа сметка и преку нејзе се исплаќаат комитентите. На оваа сметка се префрлаат и средствата кои се наменети за партнерот на под проектот
99	Дали има образец за „Писмо на намери“ со којшто би се регулирале односите помеѓу партнерите во аплицирањето?	Нема образец, може сами да си го дефинирате, мора да биде потпишано од сите партнери, мора да биде печатирано од сите партнери, се доставува на македонски јазик.